

Opetushallituksen hankkimilla tekijänoikeusluvilla lisämateriaalia opetukseen

Nuotit, laulun sanat, kirjat, lehtiartikkelit, kuvat, videot, raportit ja muut julkaisut ovat tekijänoikeuden suojaamia. Tekijänoikeus on voimassa tekijän eliniän ja 70 vuotta tekijän kuolinvuoden päättymisestä.

Nuottien, kuvien, lehtiartikkelien ja otteiden kopioimiseen, tulostamiseen ja skannaamiseen kirjoista ja muista julkaisuista sekä internetistä tarvitaan tekijänoikeuden haltijan lupa. Videoiden ja tv-ohjelmien esittämiseen opetuksessa tarvitaan myös tekijänoikeuden haltijan lupa.

Opetushallitus on hankkinut Kopioston [kopiointiluvan](#) ja [tv-ohjelmien käyttöluvan](#) valtiosuutta saaville taiteen perusopetuksen oppilaitoksille opetuskäyttöön ja oppilaitoksen hallinnolliseen käyttöön. Muut taiteen perusopetuksen koulutuksen järjestäjät voivat hankkia [valokopiointiluvan suoraan Kopiostosta](#).

Kopiointilupa mahdollistaa

Kopioston kopiointiluvalla pystyt täydentämään ja elävöittämään opetusta lisämateriaaleilla.

Kopiointiluvalla saat kopioida, skannata ja tulostaa [sallitun sivumäärän rajoissa](#)

- nuottijulkaisuja, laulu- ja nuottikirjoja
- lehtiä, oppikirjoja, tietokirjoja, kaunokirjallisia teoksia, tutkimusraportteja ja muita julkaisuja
- internetissä vapaasti saatavilla olevia kuvia ja tekstiaineistoja – kuten kuvia, verkkolehtien artikkeleita, nuottiaineistoja, raportteja ja muita digitaalisia julkaisuja.

Miten paljon saa kopioida

Kopiointiluvalla opettaja saa samalle oppilaalle tai opetusryhmälle

- kopioida tai skannata samasta nuottijulkaisusta tai laulukirjasta 10 sivua, kuitenkin enintään puolet julkaisusta
- valokopioida muusta kirjasta, lehdestä tai julkaisusta 20 sivua, kuitenkin enintään puolet julkaisusta
- skannata muusta kirjasta, lehdestä tai julkaisusta 5 sivua, kuitenkin enintään puolet julkaisusta
- tulostaa ja kopioida verkosta muuta kuin nuottiaineistoa tai laulun sanoja enintään 20 sivua tai kuvaa samalta verkkosivustolta.

Kuoro-, yhtye- ja orkesterinuotteja saat Kopioston luvalla kopioida vain musiikin teoria-aineiden opetusta ja tutkimusta varten. Työ-, harjoitus- ja vastauskirjoja ei saa kopioida lainkaan.

Kopiointilupa kattaa sekä kotimaiset että ulkomaiset julkaisut ja verkkosivut. Kopiointilupa ei koske musiikkia, äänitteitä, liikkuvaa kuvaa, tietokoneohjelmia eikä sellaisia aineistoja, joita koskevat omat lisenssi- tai käyttö sopimukset tai käyttöluvat, kuten ostettuja digitaalisia nuotteja ja sähköisiä oppimateriaaleja. Näitä aineistoja saat käyttää niiden omien lisenssi- ja käyttöehtojen mukaisesti.

Miten kopioita saa käyttää

Kopioita saa

- jakaa oppilaalle tai opetusryhmälle paperikopioina ja tulosteina,
- liittää osaksi omaa opetusmateriaalia sekä

- tallentaa suljetulle oppimisalustalle tai muuhun suljettuun verkkoympäristöön sen oppilaan tai opetusryhmän saataville, jolle kopiot on tarkoitettu.

Kopiot saavat olla opetusryhmän saatavilla oppilaitoksen suljetussa oppimisympäristössä tai vastaavassa suljetussa verkossa tai tallennustilassa lukuvuoden ajan.

Kopioituja sisältöjä saa käyttää oppitunnilla tai oman oppilaitoksen järjestämässä maksuttomassa tilaisuudessa, jossa yleisönä on pääasiassa oppilaitoksen opiskelijoita, heidän läheisiään sekä oppilaitoksen henkilökuntaa. Kuitenkin kuoroilla, yhtyeillä ja orkestereilla tulee olla esiintymistilanteissa pääsääntöisesti alkuperäiset nuotit. Tietyissä tilanteissa nuottien kopioiminen Kopioston luvalla on sallittua tilapäistä esityskäyttöä varten, esimerkiksi esiintymistä helpottaviksi apukopioiksi, kun esiintyjillä on alkuperäiset nuotit käytössään.

Muistathan merkitä kopioihin tekijän, kustantajan ja julkaisun nimen hyvän tavan mukaisesti.

Jos opettaja haluaa jakaa materiaaliaan oman oppilaitoksen ulkopuolisille opettajille tai internetissä, tulee hänellä olla muiden tekemien aineistojen käyttöön tarvittavat luvat. Jos materiaali on kokonaan opettajan itse tekemää, voi hän jakaa sitä haluamallaan tavalla. Jos hän on liittännyt siihen muiden ottamia kuvia tai otteita toisista julkaisuista, nuoteista tms. tulee hänen hankkia niiden käyttöön tarvittavat luvat.

Lisätietoa kopiointiluvasta: <https://www.kopiosto.fi/kopiosto/teosten-kayttajille/julkaisujen-ja-teosten-kopiointi/taiteen-perusopetus/>

Esite: https://www.kopiosto.fi/app/uploads/2018/08/21081826/Esite-Kopiointi-ja-tallennuslupa_OPH_19.pdf

Kopiointiluvan lupaehdot:

https://www.kopiosto.fi/app/uploads/2021/04/12131643/Lupaehdot_Valtionosuutta_saaava-Taiteen-Perusopetus_21.pdf

Esimerkkejä kopiointiluvan käyttömahdollisuuksista opetuksessa

Oman opetusmateriaalin kokoaminen ja jakaminen

Opettaja voi näin elävöittää omaa materiaaliaan tai havainnollistaa opetettavaa asiaa erilaisilla kuvilla tai lisämateriaalilla, esimerkiksi liittämällä omaan opetusmateriaaliin ja esitysdioihin kuvia netistä tai skannaamalla otteita tai kuvia kirjoista tai lehdistä. Kopioidun aineiston tai laatimansa opetusmateriaalin opettaja voi tallentaa suljetulle oppimisalustalle sen opetusryhmän saataville, jolle materiaali on tarkoitettu, tai jakaa oppilaille monisteina.

Nuottien kopioiminen

Opettaja voi kopioida nuottijulkaisusta oppilaalle nuotin tai laulukirjasta muskariryhmälle lauluja opetuksessa käytettäväksi. Oppilas voi käyttää kopioitua nuottia myös esimerkiksi luokkakonsertissa tai oppilaitoksen kevät- tai joulukonsertissa.

Nuottien ja laulunsanojen heijastaminen

Kopiointiluvalla saa myös heijastaa esimerkiksi kuvia ja laulun sanoja näytölle tai seinälle oppilaitoksen järjestämässä maksuttomassa tilaisuudessa, jossa on yleisönä pääasiassa oppilaiden läheisiä ja oppilaitoksen henkilökuntaa.

Tv-ohjelmien käyttöluva

Tv-ohjelmien käyttöluvalla saa opetuksessa esittää kotimaisia ohjelmia Yle Areenasta ja Elävästä arkistosta.

1.6.2021 / Kopiosto ry

Luvalla saa myös opetusta varten tallentaa ulkomaisia ja kotimaisia ohjelmia Yle TV1, Yle TV2, Yle Teema&Fem sekä MTV3 -kanavilta. Käyttöluvalla ei kuitenkaan saa tallentaa ohjelmia Yle Areenasta ja Elävästä arkistosta. Näistä palveluista ohjelmien tallentaminen on myös Yle Areenan käyttöehtojen vastaista.

Lupa koskee kaikkia muita ohjelmia paitsi elokuvateatteri- ja videolevityksessä olevia elokuvia, ulkomaisia jatkuvajuonisia sarjoja ja mainoksia.

Lisätietoa tv-ohjelmien käyttöluvasta: <https://www.kopiosto.fi/kopiosto/teosten-kayttajille/televisio-ja-radio-ohjelmat-opetuksessa/>

Koulutusta

Kopiosto tarjoaa oppilaitoksille maksutonta koulutusta tekijänoikeudesta ja oppilaitosten luvista. Koulutus on tarkoitettu opettajille ja se räätälöidään käytettävissä olevan ajan ja tarpeen mukaan. Yleensä sopiva koulutusaika on 1,5 – 2 tuntia. Koulutus toteutetaan oppilaitoksen tiloissa tai etäkoulutuksena.

Ota yhteyttä ja pyydä lisätietoa Kopioston koulutuksista: neuvonta@kopiosto.fi

Lisätietoa tekijänoikeuksista löydät:

www.kopiraittila.fi

www.operight.fi

www.tekijanoikeus.fi